

REFUGIATS DE GUERRA

Reptes en la gestió i integració social

Laura Cayetano
Voluntària Projecte Xeflis Setembre 2017

Amb el suport

Sempre que algú m'ha preguntat per l'experiència que vaig tenir a Grècia dic el mateix: no t'ho sabria explicar, perquè s'ha de viure. Espero, durant aquest breu temps del que dispo, poder transmetre amb màxima claredat totes les implicacions que va tenir el fet de viure l'oportunitat de poder participar en un projecte dedicat única i exclusivament a les persones.

Jo vaig formar part del tercer grup de voluntaris del Projecte Xeflis que vam estar allà durant l'estiu de 2017. Érem el grup de setembre, amb la gran responsabilitat que això implicava per finalitzar les tasques engegades el juliol.

No és fàcil deixar una gent que està acostumada a conviure amb voluntaris d'un dia per un altre, així que una de les nostres tasques principals va ser la d'assegurar-nos que, tot i marxar, se seguirien fent una sèrie de dinàmiques tant dins com fora del centre.

Anar a l'escola, això que aquí resulta tan natural i inqüestionable, va resultar tota una aventura. Alguns de nosaltres ens aixecàvem abans per anar a despertar a les famílies, i fins i tot es feia cua a la sortida del centre i se'ls acompanyava fins la porta de l'escola. Sembla fàcil, però no ho és. Hi havia menors -i a dia d'avui segueix havent-hi- que fa sis anys que no han trepitjat una escola, i tant ells com els seus responsables han oblidat la seva importància. La campanya prèvia al dia 12 de setembre, primer dia d'escola -si no em falla la memòria- va ser curta, però molt intensa. Vam haver de parlar amb serveis socials, amb les famílies, preparar activitats amb els infants dirigides a l'inici de l'escolarització, tot això en els primers deu dies, quan encara ni ens coneixien i a més, ens vam donar compte que l'acompanyament no era només dirigit als infants, si no també a la presa de responsabilitat per part dels pares, mares o tutors de cada un d'ells perquè quan nosaltres faltéssim el dia de demà, això no es perdés. És molt difícil establir una rutina a persones adultes que porten temps sense tenir-ne una, i va suposar tot un repte a l'hora d'aconseguir una escolarització total dels menors.

Per altra banda, abans d'emprendre el viatge cap a Atenes, un dels propòsits que teníem era la creació d'un hortet senzill d'autogestió amb el nostre company Manel, que és jardiner, com a encarregat. Les coses del directe i la improvisació que ens exigia el dia a dia al Welcommon va acabar transformant aquest projecte en un jardí urbà, amb la finalitat d'implicar els veïns del barri d'Exarcheia en un projecte que més enllà d'un jardí, era un acte d'acostament entre la ciutat d'Atenes i les persones novingudes que vivien al Welcommon. Doncs bé, només en Manel us podria descriure amb exactitud la frustració. Després d'haver desenvolupat tota una planificació, de reunions i d'aconseguir les eines i les plantes -Odissea a part-, ens vam trobar amb una molt baixa participació de les persones que vivien al Welcommon.

De veritat que és dur, és esgotador i a vegades fins i tot pot resultar desmotivador, molt. Tant quan vam veure que el recolzament familiar ens seria difícil d'aconseguir en el cas de l'acompanyament escolar com quan el nivell de participació va ser baix en el cas del jardí.

Resulta, i d'això me n'he adonat passats uns mesos, que era impossible aconseguir uns resultats instantanis excel·lents en una feina que requereix continuïtat. La nostra feina consistia en garantir unes bones bases perquè aquesta continuïtat es pogués dur a terme des que vam marxar en endavant, i els resultats van ser sorprenents fins i tot seguint allà.

Ja a la primera reunió que vam tenir amb el director del centre escolar, ens va comentar la bona integració que estaven tenint tots i cada un dels infants i la normalitat amb la que començaven a treballar. No només això: quan tornaven de l'escola a mig matí i els hi preguntàvem com s'ho havien passat, somreien d'orella a orella i deien que molt bé, tot i no entendre res del que es comentava a classe perquè evidentment, era en grec. No només això, un grup de pares i mares van agafar la responsabilitat de portar els joves a l'escola i tot just abans de marxar, vam fer un traspàs de responsabilitat al Welcommon al establir una persona que s'encarregués, setmanalment, de reunir-se amb el director del centre per veure l'evolució dels menors.

Amb el jardí també vam tenir bons resultats abans del que estava previst: mentre en Manel suava sota el sol preparant el terreny per plantar, persones com en Gassan van començar a participar. Parlo d'en Gassan perquè ell no pot estar massa estona de peu per problemes de salut, però tinc la imatge d'ell deixant la cossa a un cantó, agafant una pala i començar a remenar la terra. I me'n recordo de la infermera, que passava per allà i li deia que no ho fes perquè no li anava bé, però tot i així ell li feia un gest dissuasiu perquè el deixés en pau i seguir fent-ho, perquè segurament feia anys que no feia alguna cosa així i li venia de gust. No només va ser ell qui va afegir-se, al final en van ser uns quants, i personalment em va fer molt feliç veure a gent que no acostumava a implicar-se en activitats, estar participant en el jardí.

M'agradaria remarcar, per acabar, la importància de la creació d'activitats que no necessitaven d'un voluntari, autogestionables, com els tallers de massatges fets per l'Ahed, les classes d'esport del Rahim Amir o fins i tot el mateix jardí urbà perquè, per ells mateixos, se n'adonessin de les capacitats de les que seguien i segueixen disposant.

Tenint en compte tota aquesta base que vam deixar preparada i l'impuls a l'autogestió de les seves pròpies activitats, ens vam proposar marxar sense que se n'adonessin, i així va ser.